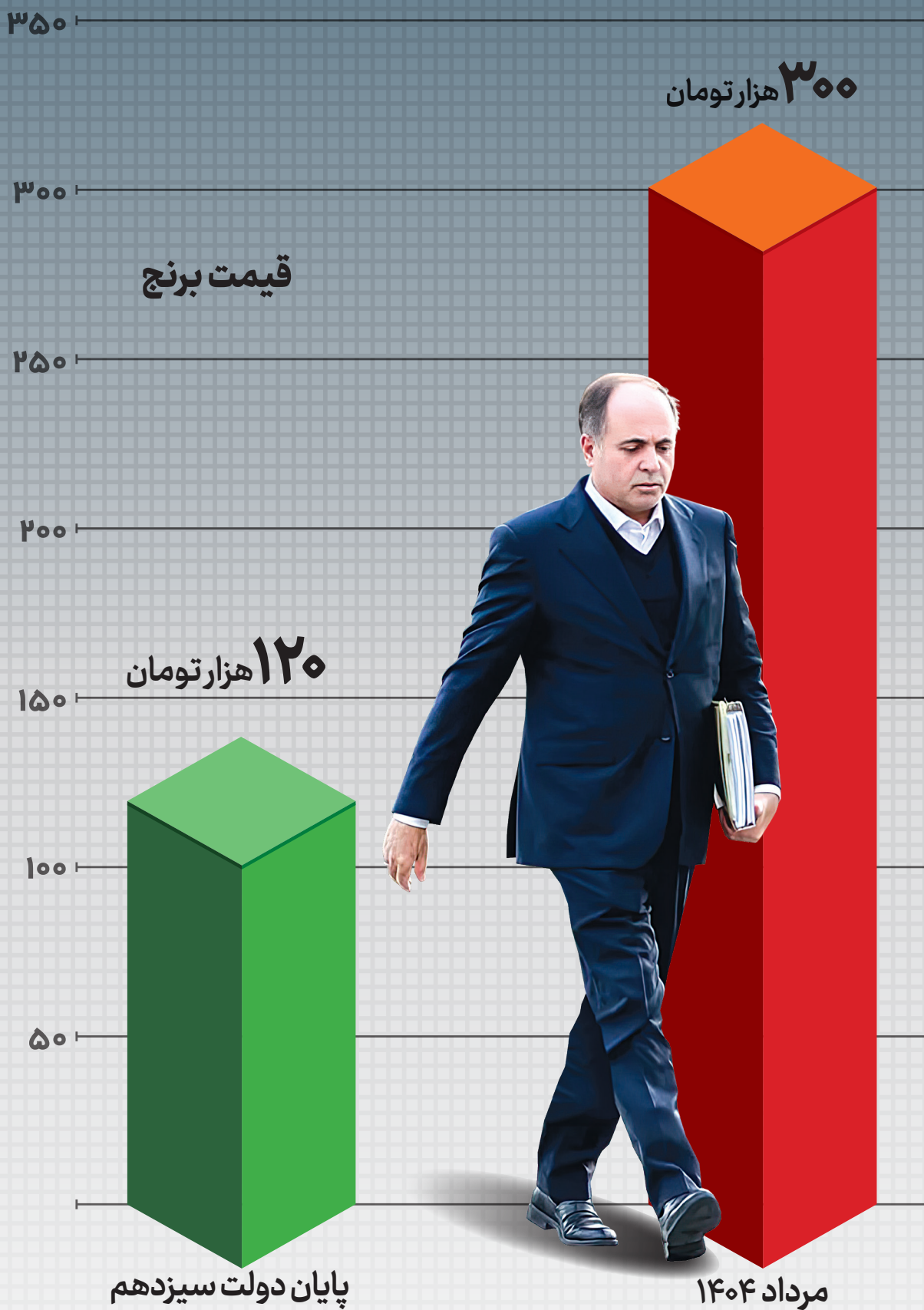

چارسوق

انکار گرانی‌ها توسط وزیر جهاد کشاورزی

با وجود گزارش رسمی مرکز آمار درباره افزایش ۱۳۴ درصدی متوسط قیمت برنج ایرانی در یک سال اخیر، وزیر جهاد کشاورزی همچنان در پی انکار این گرانی سرسام آور است.

غلامرضا نوری قزلقه، وزیر جهاد کشاورزی درباره نوسان قیمت برنج در کشور گفته است: تنها ۲۰ تا ۲۵ درصد برنج مصرفی کشور مشمول افزایش قیمت اخیر بوده و بخش عمده آن وارداتی یا مشمول قیمت گذاری است. البته بخشی از افزایش قیمت به دلیل کاهش تولید ناشی از محدودیت کشت در استان های گرمسیری به علت بحران آب است.

در مورد برنج که وزیر جهاد کشاورزی دولت پزشکیان تلاش دارد آن را ناشی از مسائل طبیعی جلوه دهد، هفته گذشته رئیس قوه قضائیه شخصاً به موضوع ورود و اعلام کرد که یک شرکت بزرگ اقدام به احتکار گسترده برنج و گران کردن آن کرده است. از های توضیح داد که موضوع رابه وزیر جهاد کشاورزی و سازمان تعزیرات برای برخورد با شرکت مذکور ارسال کرده است. اما گویا نوری قزلقه عمداً می خواهد صورت مسئله گرانی برنج را پاک کند؛ موضوعی که در سفره مردم پاک شدنی نیست.

موافقت رهبری با تمدید عضویت هیئت امنای کمیته امداد

با موافقت مقام معظم رهبری، عضویت اعضای هیئت امنای کمیته امداد امام خمینی (ره) برای یک دوره دیگر تمدید شد.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما با موافقت مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، عضویت اعضای هیئت امنای کمیته امداد امام خمینی (ره)

برای یک دوره دیگر تمدید شد. در پی درخواست رئیس کمیته امداد مبنی بر تمدید عضویت اعضای هیئت امنای کمیته امداد، معظم له با این پیشنهاد موافقت فرمودند و ضمن آرزوی توفیق و دوام خدمت برای اعضای محترم هیئت امنای بر استمرار فعالیت های این نهاد انقلابی در مسیر خدمت رسانی به محرومان و نیازمندان تأکید کردند.

اعضای هیئت امنای کمیته امداد امام خمینی (ره) به شرح زیر اعلام می گردد:

آیت الله محسن کازرونی

- سید مرتضی بختیاری
- حمید رضا ترقی
- مصطفی خاکسار قهرودی
- حسین انواری
- مرضیه وحید دستجردی
- حجت الله عبدالملکی

کمیته امداد امام خمینی (ره) ضمن قدردانی از حسن اعتماد مقام معظم رهبری دامت معالیه، استمرار حضور این عزیزان را مایه دلگرمی و تقویت مسیر خدمت رسانی به ولی نعمتان انقلاب اسلامی می داند.

پزشکیان: نمی توانیم آب را قطع نکنیم

رئیس دولت چهاردهم با تشریح مجدد مشکلات اقتصادی کشور به شرایط حاد آبی پرداخت و گفت: نمی توانیم آب را قطع نکنیم. پزشکیان این سخنان را در جمع اصحاب رسانه بیان کرد.

مسعود پزشکیان همچنین با انتقاد از شیوه فعلی تخصیص یارانه سوخت گفت: من نمی خواهم بنزین را برای محرومان گران کنم، اما کسی که چهار برابر مصرف می کند نباید یارانه یکسان بگیرد. الان ۴ میلیارد دلار برای بنزین هزینه می کنیم، در حالی که می توان با مدیریت آن، معیشت نیازمندان را جبران کرد. چرا باید به دهک های ۸ و ۹ و ۱۰ یارانه بنزین بدهیم.

وی ادامه داد: اگر بخواهیم مسئله بنزین را حل کنیم صدای عده ای در می آید، این کار را هم انجام ندهم باید بگویید جایگزین آن چه کاری صورت بگیرد. وی با اشاره به مشکلات موجود در حوزه توسعه کلاس شهرها تصریح کرد: واقعاً نمی فهمم چطور تا به حال کسی فکر نکرده که توسعه تهران، کرج، قزوین و حاشیه هایشان باید متفاوت باشد. مگر می شود این موضوع مهم را ندید گرفت؟ ما توسعه داده ایم، اما حالا هم زیر پایمان وهم پشت سدها دیگر آب نیست.

نیست بتوانیم مشکل را کنترل کنیم. پزشکیان عنوان کرد: یکی به من بگویند اگر آب چاه ها تمام شود، چگونه می خواهیم به تهران، کرج و قزوین آب برسانیم؟ آب قابل انتقال با تانکر برای میلیون ها نفر نیست. ما در یک بحران جدی و بی سابقه قرار داریم، اما انگار می خواهیم چشم هایمان را ببندیم و واقعیت را نادیده بگیریم.

وی ادامه داد: مدیرانی که تاکنون مسئول بودند ما را به این نقطه رسانده اند. اگر کسی واقعاً بتواند مدیریت این بحران را دارد، باید وارد میدان شود. البته نمی شود از افراد کم تجربه انتظار داشت این مشکل را حل کنند. ما با دانشگاهیان و متخصصان محیط زیست در حال گفت و گو هستیم و خودمان نیز پیگیر و فعالانه دنبال راه حل هستیم تا از این چالش بزرگ عبور کنیم.

گفت و گوی اختصاصی

عضو کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره خاموشی صنایع کشور عنوان کرد

ناکامی وزارت نیرو در تأمین برق صنایع

اتاق بازرگانی انرژی در کشور، به ویژه در حوزه تأمین برق، به یکی از چالش های اساسی اقتصاد و به خصوص حوزه صنعت کشور تبدیل شده است.

این مشکل نه تنها بر زندگی روزمره شهروندان تأثیری گذارد، بلکه صنایع، به عنوان موتور محرک اقتصاد، را با مشکلات جدی مواجه کرده است. قطع برق صنایع به دلیل کمبود تولید و ناترازی در عرضه و تقاضای انرژی، خسارات مالی قابل توجهی به همراه دارد و تولید را در بخش های کلیدی مانند فولاد و آلومینیوم مختل می کند. بر اساس گزارش آژانس بین المللی انرژی، در سال ۲۰۲۴، کشورهای توسعه یافته با سرمایه گذاری های کلان در زیرساخت های انرژی تجدید پذیر و مدیریت بهینه شبکه، ناترازی برق را به حداقل رسانده اند، در حالی که ایران همچنان با کمبود سرمایه گذاری در تولید برق و مشکلات تأمین سوخت نیروگاه ها مواجه است. این ناترازی نه تنها بهره وری صنایع را کاهش داده، بلکه هزینه های اضافی برای جبران خسارات ناشی از قطعی های ناگهانی برق را به بخش خصوصی تحمیل کرده است.

گفت و گوی اختصاصی

چارسوق در گفت و گو با عضو هیات نمایندگان اتاق تهران بررسی کرد

چرا خصوصی سازی در ایران شکست می خورد؟

خصوصی سازی در کشورمان در طول چهار دهه گذشته هیچ گاه به موفقیت پایدار نرسیده و در اغلب موارد به شکست منجر شده است. تجربه هایی همچون واگذاری مدیریت ایران خودرو به گروه کروز، یا انتقال سهام واحدهای بزرگ صنعتی به نهادها و اشخاص خاص، نشان داده که فرآیند خصوصی سازی در کشور بیشتر به تغییر چهره مدیریت منتهی شده تا ایجاد یک بخش خصوصی واقعی و رقابتی. این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته، خصوصی سازی به عنوان ابزاری برای ارتقای بهره وری و کاهش تصدی گری دولت عمل کرده است؛ به طور نمونه، اتریش در دهه ۹۰ میلادی بیش از ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی خود را از طریق واگذاری واقعی به بخش خصوصی منتقل کرد، یا کره جنوبی پس از اصلاحات اقتصادی دهه ۸۰ میلادی، سهم بخش خصوصی را به بیش از ۷۰ درصد رساند. با این حال، در کشورمان نبود شفافیت، ضعف ساختار رقابتی و واگذاری به حلقه های محدود قدرت، مانع تحقق این هدف شده است.

گفت و گوی اختصاصی

وزیر کار: شهریور ماه یارانه ۳ دهک حذف می شود

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص حذف سه دهک یارانه بگیران تصریح کرد: شرایط پیچیده است، باید دولت هم آن را بپذیرد که با این فرآیند امیدواریم تا هفته آینده مورد تأیید قرار بگیرد که بتوانیم شهریور ماه آن را اجرا کنیم آن چیزی که بر اساس قانون بودجه و مجلس هم به طور جدی آن را پیگیری می کند حذف سه دهک است. احمد میدری افزود: حذف سه دهک را من چندین بار توضیح داده ام که افراد را اطلاعاتشان رابه روز کردیم، افرادی که مشمول حذف می شوند، قبل از حذف به آنها اطلاع داده می شود که بر اساس چه استدلالی حذف شده اند. او در ادامه تصریح کرد: شرایط پیچیده است، باید دولت هم آن را بپذیرد که با این فرآیند امیدواریم تا هفته آینده مورد تأیید قرار بگیرد که بتوانیم شهریورماه اجرایش کنیم.

نام کالا	قیمت در تیر ۱۴۰۳ (تومان)	قیمت در تیر ۱۴۰۴ (تومان)	تغییر قیمت (تومان)	نام کالا	درصد تغییرات در تیر ۱۴۰۳	درصد تغییرات در تیر ۱۴۰۴
برنج ایرانی درجه یک	۱۱۹۷۰۰	۱۶۰۷۰۰	۴۱۰۰۰	برنج ایرانی درجه یک	۱۰۰	۱۳۴
برنج خارجی درجه یک	۹۲۸۰۰	۳۲۵۰۰	۲۳۳۰۰	برنج خارجی درجه یک	۱۶	۵۳
گوشت گوسفند	۷۸۲۶۰۰	۶۷۴۲۰۰	۱۰۸۴۰۰	شیرینی خشک	۳۱	۴۴
گوشت گاو یا گوساله	۶۴۹۰۰۰	۵۶۷۷۰۰	۸۱۳۰۰	ماکارونی	۱۱	۴۴
مرغ ماشینی	۱۱۳۷۰۰	۸۳۵۰۰	۳۰۲۰۰	رشته آش	۳۹	۲۶
ماهی قزل آلا	۲۶۱۸۰۰	۲۱۳۴۰۰	۴۸۴۰۰	گوشت گوسفند	۷۰	۱۶
کنسرو ماهی تن	۹۸۶۰۰	۸۶۲۰۰	۱۲۴۰۰	گوشت گاو یا گوساله	۴۷	۱۴
شیرپاستوریزه	۵۰۹۰۰	۳۳۸۰۰	۱۷۱۰۰	مرغ ماشینی	۳۰	۳۶
شیرخشک	۱۷۹۵۰۰	۱۱۵۷۰۰	۶۳۸۰۰	ماهی قزل آلا	۳۳	۲۳
خامه پاستوریزه	۵۵۵۰۰	۳۲۷۰۰	۲۲۸۰۰	کنسرو ماهی تن	۳۵	۱۴
ماست پاستوریزه	۷۴۴۰۰	۴۶۰۰۰	۲۸۴۰۰	شیرپاستوریزه	۱۹	۵۱
دوغ پاستوریزه	۵۴۲۰۰	۳۶۲۰۰	۱۸۰۰۰	شیرخشک	۷۳	۵۵
پنیر ایرانی پاستوریزه	۹۷۳۰۰	۶۳۳۰۰	۳۴۰۰۰	خامه پاستوریزه	۲۳	۷۰
تخم مرغ ماشینی	۸۱۲۰۰	۶۵۹۰۰	۱۵۳۰۰	ماست پاستوریزه	۱۷	۶۲
کره پاستوریزه	۶۳۴۰۰	۳۲۸۰۰	۳۰۶۰۰	دوغ پاستوریزه	۱۸	۵۰
روغن مایع	۸۷۳۰۰	۶۲۷۰۰	۲۴۶۰۰	پنیر ایرانی پاستوریزه	۱۸	۵۴
هلو	۱۰۸۴۰۰	۷۹۴۰۰	۲۹۰۰۰	تخم مرغ ماشینی	۱۹	۲۳
موز	۱۵۳۱۰۰	۹۰۹۰۰	۶۲۲۰۰	کره پاستوریزه (کره حیوانی)	۲۳	۹۳
سیب	۱۰۱۷۰۰	۶۲۸۰۰	۳۸۹۰۰	روغن مایع	۱۰۰	۳۹
لیموترش	۱۵۲۰۰۰	۶۰۹۰۰	۹۱۱۰۰	روغن نباتی جامد	۱۱۰	۴۳
پرتقال	۷۶۱۰۰	۵۸۸۰۰	۱۷۳۰۰	هلو	۹۵	۳۷
گشمش پلویی	۲۵۸۵۰۰	۲۰۲۷۰۰	۵۵۸۰۰	موز	۳۳	۶۸
مغز گردو	۸۰۵۱۰۰	۵۹۴۴۰۰	۲۱۰۷۰۰	سیب	۳۸	۶۲
پسته	۱۱۰۱۸۰۰	۷۷۳۱۰۰	۳۲۸۷۰۰	لیموترش	۳۰	۱۵۰
مغز بادام درختی	۹۸۲۹۰۰	۶۳۵۵۰۰	۳۴۷۴۰۰	پرتقال	۵۷	۳۰
قارچ	۱۵۳۹۰۰	۱۲۵۴۰۰	۲۸۵۰۰	خریزه	۶۳	۱۳
خیار	۳۳۹۰۰	۲۸۲۰۰	۵۷۰۰	هندوانه	۶۷	۷۰
کدوسبز	۳۵۱۰۰	۲۲۹۰۰	۱۲۲۰۰	کشمش پلویی	۶۴	۲۷
بادمجان	۳۴۱۰۰	۲۱۹۰۰	۱۲۲۰۰	مغز گردو	۳۷	۳۵
کوجه فرنگی	۲۹۷۰۰	۲۱۱۰۰	۸۶۰۰	پسته	۱۰	۴۳
فلفل دلمه‌ای	۶۴۸۰۰	۴۵۶۰۰	۱۹۲۰۰	مغز بادام درختی	۳۰	۵۵
سیب زمینی	۳۱۷۰۰	۲۰۳۰۰	۱۱۴۰۰	قارچ	۶۰	۲۳
هویج فرنگی	۲۹۳۰۰	۲۴۳۰۰	۵۰۰۰	خیار	۴۱	۲۰
نخود	۱۷۷۳۰۰	۱۸۶۹۰۰	۹۰۴۰۰	کدوسبز	۲۵	۵۳
لوبیا چیتی	۳۹۳۴۰۰	۱۱۵۸۰۰	۲۷۷۶۰۰	بادمجان	۲۲	۵۶
لوبیا قرمز	۲۴۲۸۰۰	۱۱۸۱۰۰	۱۳۱۰۰۰	کوجه فرنگی	۴۰	۴۱
عدس	۱۸۰۷۰۰	۹۹۱۰۰	۸۱۶۰۰	فلفل دلمه‌ای	۲۴	۴۲
لپه	۲۱۴۳۰۰	۹۱۵۰۰	۱۲۲۸۰۰	سیب زمینی	۱۲	۵۶
قند	۸۶۷۰۰	۶۰۱۰۰	۲۶۶۰۰	پیاز	۶۵	۱
شکر	۶۵۹۰۰	۴۸۰۰۰	۱۷۹۰۰	هویج فرنگی	۶۳	۲۰
چای خارجی بسته‌ای	۴۹۴۲۰۰	۲۶۷۶۰۰	۲۲۶۶۰۰	نخود	۲۰	۱۰۴

قیمت برنج خارجی که وزیر جهاد کشاورزی آن را موشمول قیمت گذاری و تحت کنترل می داند در یک سال منتهی به تیرماه ۱۴۰۴ افزایش ۵۳ درصدی داشته و از ۶۱۳۰۰ تومان به ۹۲۸۰۰ تومان رسیده است.

برخلاف انکار وزیر جهاد کشاورزی، متوسط قیمت برنج ایرانی در یک سال منتهی به تیرماه امسال ۱۶۰۷۰۰ تومان گران شده و از ۱۱۹۷۰۰ تومان در تیرماه سال قبل به ۲۸۰۴۰۰ تومان در تیرماه سال جاری افزایش یافته است.

در دوره وزارت نوری قزلبج ۶ برابر شده است. همچنین در حالی که تورم روغن خوراکی در زمان پایان دولت سیزدهم منفی شده بود، در تیرماه امسال به ۴۴٫۱ درصد افزایش یافته است.

انکار گرانی‌ها توسط وزیر جهاد کشاورزی

گزارش

رئیس قوه قضائیه شخصا به موضوع ورود و اعلام کرد که یک شرکت بزرگ اقدام به احتکار گسترده برنج و گران کردن آن کرده است. از اه ای توضیح داد که موضوع را به وزیر جهاد کشاورزی و سازمان تعزیرات برای برخورد با شرکت مذکور ارسال کرده است. اما گویا نوری قزلبج عمدا می خواهد گرانی سرسام آور است.

غلامرضا نوری قزلبج، وزیر جهاد کشاورزی درباره نوسان قیمت برنج در کشور گفته است: تنها ۲۵ تا ۳۰ درصد برنج مصرفی کشور مشمول افزایش قیمت اخیر بوده و

بخش عمده آن وارداتی یا مشمول قیمت گذاری است. البته بخشی از افزایش قیمت به دلیل کاهش تولید ناشی از محدودیت کشت در استان های گرمسیری به علت بحران آب است.

وزیر جهاد کشاورزی بهتر است به گزارش مرکز آمار سری برزند که نشان می دهد نرخ تورم مواد خوراکی در پایان تیرماه امسال به ۴۷٫۴ درصد رسیده که ۲ برابر نرخ تورم در زمان شروع به کار وی در وزارتخانه (۲۴٫۴ درصد در پایان مرداد ۱۴۰۳) است.

طبق گزارش مرکز آمار نرخ تورم نان و غلات در تیرماه امسال به ۸۱٫۸ درصد رسیده در حالی که در زمان شروع به کار نوری قزلبج فقط ۱۲٫۷ درصد بود. یعنی تورم نان و غلات

رخنه ترامپ به زنگرور صلحی که بوی خیانت می دهد

آمریکا با کارسازی آذربایجان و وعده پایان مناقشه باکو-ایران، حق انحصاری کنترل کریدور راهبردی TRIPP را هدف گرفته، کارشناسان اقتصادی می گویند این توافق صلح نمی آورد و نقشه واشنگتن برای بازپس گیری قفقاز از روسیه و تغییر معادلات منطقه ای است.

در شرایطی که غرب آسیا درگیر تنش های ناشی از سیاست های آمریکا و رژیم صهیونیستی است، دونالد ترامپ وارد عرصه قفقاز شده است اما پشت این چهره دیپلماتیک، اهداف استراتژیک نهفته است. ترامپ قصد دارد، کنترل یک کریدور حیاتی در ارمنستان را تحت عنوان صلح، اما با انگیزه های اقتصادی و ژئوپلیتیکی به نفع جبهه غرب در قفقاز صادره و از این مسیر به ایران و روسیه فشار وارد کند. حق انحصاری آمریکا بر کریدور ترانزیتی TRIPP بر اساس طرح ترامپ، آمریکا حق انحصاری توسعه و مدیریت یک مسیر ترانزیتی حیاتی در ارمنستان را کسب می کند. این کریدور که TRIPP (مسیر ترامپ برای صلح و شکوفایی جهانی) نامیده می شود، آذربایجان را به نخجوان متصل می کند و جایگزین کریدور زنگرور خواهد شد. همچنین آمریکا از طریق یک کنسرسیوم بین المللی، کنترل عملیاتی و امنیتی این مسیر را در دست خواهد گرفت، هر چند حاکمیت رسمی آن متعلق به ارمنستان باقی می ماند. این طرح بخشی از پیمان ابراهیم تلقی می شود و نشان دهنده تلاش واشنگتن برای کاهش نفوذ روسیه و نهاد های بین المللی مانند گروه مینسک و فشار بر ایران است. واکنش بازیگران منطقه و چالش های پیش رو روسیه؛ احتمال واکنش تند مسکو به حذف نقش سنتی اش در قفقاز وجود دارد، پیش از این گرمیلین این طرح را بازی ترامپ نامیده بود. ایران؛ این توافق تهدیدی برای امنیت مرزهای شمالی ایران است، تهران بارها نسبت به پیامدهای تغییر ژئوپلیتیک منطقه هشدار داده است. کارشناسان اقتصادی هشدار می دهند، طرح ترامپ در زنگرور به جای تحقق صلح پایدار، نظامی تر شدن منطقه و رقابت قدرت های بزرگ را رقم می زند.

این توافق، بیش از آن که راه حلی برای مناقشه دیرینه باشد، نشانه ای از بازگشت ناهنجاری آمریکا به قفقاز است. کنترل کریدور TRIPP نه تنها توازن قدرت را تغییر می دهد، بلکه حاکمیت ارمنستان را تضعیف کرده و ممکن است تنش های جدیدی ایجاد کند. در واقع، صلح ترامپ، پوششی برای پیشبرد اهداف ژئوپلیتیک واشنگتن است.

چارسوق در گفت وگو با عضو هیات نمایندگان اتاق تهران بررسی کرد چرا خصوصی سازی در ایران شکست می خورد؟

بنابراین بسته به نوع صنعت و حوزه مورد بحث، هم می توان مالکیتی وهم مدیریتی واگذار کرد.

آیا واگذاری مدیریت یک بنگاه صنعتی دولتی به بخش خصوصی راهی توان خصوصی سازی واقعی دانست؟
زمانی که مدیریت واگذار می شود، مانند شرکت ایران خودرو که ۳۰ درصد سهام مدیریتی اش در اختیار گروه کرور است، مدیریت با کرور است و همه کارهای هیات مدیره را انجام می دهد. اما در نهضات، چنین شرکت هایی به دولت بازمی گردند و نه کاملاً خصوصی می شوند و نه کاملاً دولتی باقی می مانند. این صنایع به دلیل بزرگی و پیچیدگی، از نظر مالکیت قابلیت انتقال کامل ندارند. اما می توانند توسط مدیریت حرفه ای اداره شوند تا از فضای کاملاً دولتی فاصله بگیرند. اما این موضوع به شرکت خریدار وابسته است. در واگذاری باید سلامت خریدار ۱۰۰ درصدی باشد. اگر مجموعه ای چالش مالی و یا فساد اقتصادی داشته باشد، صلاحیت داشتن مالکیت و مدیریت یک بنگاه را ندارد. به خصوص در حوزه خودرو.

چرا خصوصی سازی در ایران اغلب به موفقیت منجر نمی شود و واحدهای واگذار شده با چالش هایی چون تعدیل نیرو، افزایش بدهی، کاهش تولید و حتی تعطیلی روبه روی می شوند؟

صنایع ما در ایران، از آغاز صنعتی شدن کشور، نه همه اما بسیاری شان، مدل کسب و کارشان بر پایه نوعی رانت تعریف شده است؛ چه رانت ارزی، چه رانت انرژی یا نیروی انسانی ارزان. اکنون هیچ یک از این امتیازات وجود ندارد؛ از ارز ان تمام شده، هزینه انرژی یا احتساب قطعی ها تقریباً برابر نرخ جهانی است، و در حوزه منابع انسانی نیز ایرانیان مانند سایر کشورها با کمبود

خصوصی سازی در کشورمان در طول چهار دهه گذشته هیچ گاه به موفقیت پایدار نرسیده و در اغلب موارد به شکست منجر شده است. تجربه هایی همچون واگذاری مدیریت ایران خودرو به گروه کرور، با انتقال سهام واحدهای بزرگ صنعتی به نهادها و اشخاص خاص، نشان داده که فرآیند خصوصی سازی در کشور بیشتر به تغییر چهره مدیریت منتهی شده است. واگذاری بخش خصوصی واقعی و رقابتی، این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته، خصوصی سازی به عنوان ابزاری برای ارتقای بهره وری و کاهش تصدی گری دولت عمل کرده است؛ به طور نمونه، ارتش در دهه ۹۰ میلادی بیش از ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی خود را از طریق واگذاری واقعی به بخش خصوصی منتقل کرد، با کره جنوبی پس از اصلاحات اقتصادی دهه ۸۰ میلادی، سهم بخش خصوصی را به بیش از ۷۰ درصد رساند. با این حال، در کشورمان نبود شفافیت، ضعف ساختار رقابتی و واگذاری به حلقه های محدود قدرت، مانع تحقق این هدف شده است. در همین باره با مهرداد صابری، عضو هیات نمایندگان اتاق تهران، گفت وگویی انجام داده ایم که در ادامه می آید.

در واگذاری واحدهای صنعتی دولتی به بخش خصوصی، آیا واگذاری مدیریت بهتر است یا واگذاری مالکیت؟

این موضوع بستگی به نوع صنایع دارد. بعضی صنایع ما که استراتژیکی هستند مثل صنایع آلومینیوم، با توجه به اهمیت زیربنایی و استراتژیک بودن، قاعداً اگر مدیریتی واگذار شوند بهتر است. اما بعضی صنایع که جزو صنایع استراتژیک نیستند، مثل برخی از صنایع گاشی و سرامیک که اداره شان مستقل است و یا نهادهای مشابه، بهتر است کلاً مالکیتشان واگذار شود، البته به شرط آنکه توجیه اقتصادی داشته باشند تا ادامه فعالیت دهند.

چالش جدی اقتصاد ایران در شرایط تحریم؛ وقتی همه ارز صادراتی برنمی گردد

چالش جدی اقتصاد ایران در شرایط تحریم؛ وقتی همه ارز صادراتی برنمی گردد

در شرایط تحریم، بازگشتن بخشی از ارز صادراتی نه تنها چرخه جهش ارزی و تورم را تشدید کرده، بلکه تأمین کالاهای اساسی و مواد اولیه صنایع داخلی را مختل ساخته است؛ هزینه ای که در نهایت مستقیماً بر دوش مردم می افتد. یکی از چالش های اخیر اقتصاد ایران در شرایط تحریم، عدم اجرای کامل پیمان بسیاری از وی و بازگشت ۱۰۰ درصدی ارز حاصل از صادرات است، موضوعی که به گفته کارشناسان، نه تنها موجب اختلال در تأمین نیازهای ارزی کشور می شود، بلکه زمینه ساز شکل گیری یک چرخه معیوب «جهش ارزی» و به دنبال آن افزایش نرخ تورم است.

در این میان، این پرسش مطرح می شود: اگر قرار نیست ارز حاصل از صادرات به کشور بازگردد، اساساً چه توجیهی برای صدور مجوز صادرات آن کالا وجود دارد؟

بازار غیرواقعی و ضرورت نرخ واحد ارز

کارشناسان اقتصادی تأکید دارند که بحث بازگشت ارز صادراتی صرفاً به درآمد دولت محدود نمی شود، بلکه مسئله مهم تر، وجود چند نرخ یون ارز و اختلال در ساختار بازار است. به اعتقاد آنها، کشور باید تنها یک نرخ ارز داشته باشد و اجازه ندهد بازارهای «آزاد قاجاق» و «انحصاری» که به شدت غیرواقعی هستند، نقش تعیین کننده در کشف قیمت ایفا کنند.

وقتی بازار از نظر عملی کارکرد واقعی خود را از دست داده و دچار انحراف است، کشف قیمت منطقی ممکن نیست و دولت ناچار است بر اساس معیارهای علمی و شرایط واقعی اقتصاد، نرخ مناسبی را تعیین کند.

از ۵۰ میلیارد دلار ارز صادراتی، ۲۰۰ میلیارد دلار آن برگشته است

با این حال، سیاست گذاری ارزی سال گذشته نشان داد که این مسیر با چالش های جدی همراه است. نرخ ارز نیمایی که حدود ۴۰ هزار تومان بود، به ۶۸۰۰ تومان افزایش یافت تا فاصله نرخ نیما و بازار آزاد کاهش پیدا کند و صادرات کنندگان انگیزه بیشتری برای بازگرداندن ارز پیدا کنند، حتی برخی صادرکنندگان وعده دادند که با نرخ حدود ۶۰ هزار تومان، همه ارز صادراتی خود را به کشور بازمی گردانند، اما در عمل، با وجود افزایش نرخ نیما به سطح نزدیک بازار آزاد، باز هم ۲۰۰ میلیارد دلار از مجموع ۵۰۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی سال گذشته به چرخه اقتصادی کشور بازگشت.

رضا غلامی، کارشناس اقتصادی، اخیراً در گفت وگویی، با اشاره به آمار رسمی بازگشتن بخشی از ارز صادراتی گفت: از ۵۰ میلیارد دلار ارز صادراتی، ۲۰۰ میلیارد دلار آن برگشته است، مگر شما نمی گویند: «برای شورش کباب از ندارم.»؟ خب، چرا؟ چه تئوریهی برای این اندیشیده اید که ارز برنگردد؟ آقا، ارزی که برنمی گردد، چرایی گذاردن آن کالا صادر شود؟ صادرکننده هم کالا را از سفره مردم برداشته و هم ارز آن را برنگردانده است که شورش کباب وارد شود.

از افزود: این یعنی دو هزینه به کشور تحمیل کرده اید، خب، نگذارید این خیار برود بیرون، بگویند اگر نمی توانند ارز را برگردانند، همین جا ماندن تا مردم مصرف کنند، یک هزینه را تحمل می کنید، نه، دوتا.

شوینده ها پشت صف صادرات پتروشیمی ماندند

مشکل بازگشت ارز و اولویت بندی صادرات در مواردی مستقیماً به امنیت تأمین کالاهای اساسی و رزمه مردم کره خورد است، نمونه بارز این وضعیت، تأمین نیاز صنایع شوینده است که این روزها در صف صادرات پتروشیمی ها جا مانده است. هم اکنون خطوط تولید صنایع شوینده با ظرفیت نصفه ونیمه کار می کنند، در حالی که بسیاری از مواد اولیه حیاتی این صنعت که باید از سوی پتروشیمی های داخلی تأمین شود- راهی بازارهای خارجی است؛ آن هم نه با نرخ های بالاتر، بلکه با قیمتی هایی پایین تر از نرخ فروش داخلی.

آمار رسمی چهار ماهه نخست سال جاری نشان می دهد برخی پتروشیمی ها حتی به میزان سهمیه بهین یاب شرکت های تولید کننده داخلی هم عرضه نداشته اند، برای مثال، تنها ۵۵ درصد سهمیه بهین یاب یک ماده استراتژیک در بورس عرضه شده، در حالی که نیمی از ظرفیت تولید داخل نیز تکمیل نشده است اما صادرات همچنان ادامه دارد، این در حالی است که سهمیه های بهین یاب خود تنها ۵۰ تا ۵۰ درصد واقعی تولید کنندگان را پوشش می دهد، حال وقتی همین سهمیه حداقلی نیز به طور کامل تأمین نمی شود، فشار مضاعفی بر کل زنجیره تولید کشور وارد می آید. تولید کنندگان داخلی اکنون با بحرانی مواجه اند که فراتر از قیمت است؛ مسئله اصلی «تأمین» است، نه نرخ. حتی اگر تولیدکننده حاضر باشد مواد اولیه را با نرخ بالاتر تهیه کند، کالایی در بازار وجود ندارد، نتیجه این روند، از بین رفتن تعادل بازار و سوق دادن مواد اولیه به سمت خام فروشی صادراتی است، آن هم در شرایطی که نیاز داخلی به شدت احساس می شود.

نامعادله ایران، زنگرور و ترامپ

توافق ارمنستان و آذربایجان با میانجی گری آمریکا بر سر کریدور زنگرور و نام گذاری این مسیر به نام ترامپ رنگ خطر برای تهران را به صدا درآورده است.

توافق اخیر میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان با میانجی گری آمریکا به رسمیت شناختن کریدور زنگرور به عنوان بخش کلیدی توافق صلح شکل گرفت. بر اساس گزارش ها، ارمنستان موافقت کرده است که حقوق انحصاری مدیریت این کریدور را برای ۹۹ سال به ایالات متحده واگذار کند. دونالد ترامپ این مسیر را «مسیر ترامپ برای صلح و شکوفایی جهانی» نامید و ادعا کرد که این نام گذاری به افتخار او صورت گرفته، هر چند او شخصاً چنین درخواستی نکرده بود. این کریدور که اکنون با عنوان «زنگرور فرامرزی» شناخته می شود، مسیری است که آذربایجان را به نخجوان متصل می کند و از خاک ارمنستان می گذرد. اما برخلاف مسیرهای معمول، این گذرگاه تحت حاکمیت کامل ارمنستان نخواهد بود، بلکه تحت نظارت بین المللی یا منطقه ای اداره می شود.

بزرگی های کریدور فرامرزی
منطبق بر تجربیات گذشته کریدور فرامرزی معافیت از قوانین گمرکی و مرزی ارمنستان و امکان عبور آزادانه خودروها و قطارها بدون توقف و بازرسی را در پی دارد. پیش تر مدل کریدور فرامرزی در مدل های تاریخی مانند کریدور سواکی (لهستان-لیتوانی)، کریدور برلین (چنگ سرد) و کریدور لاجین (قره باغ) سابقه دارد. اتصال جهان ترکیه زبان از ترکیه تا آسیای مرکزی، بدون نیاز به عبور از ایران، تضعیف نفوذ روسیه و ایران در قفقاز و تکمیل حلقه فشار استراتژیک در شمال ایران همراه با کریدور میانی (Middle Corridor) و حضور ناتو از پیامدهای طرح صلح اخیر است.

آسیب‌راز از این وضعیت متحمل می‌شوند؟

قطعی برق در هر بخشی، از جمله خانگی و صنعتی، چالش‌های جدی ایجاد می‌کند. در بخش خانگی، قطعی برق در هوای گرم به دلیل از کار افتادن سیستم‌های خنک‌کننده باعث ناراحتی می‌شود، اما در صنایع، این مشکل تبعات سنگین‌تری دارد. صنایعی که به کوره‌ها یا تجهیزات حساس به قطعی برق وابسته هستند، مانند صنایع فولاد و آلومینیوم، در صورت قطع ناگهانی برق با خسارات جدی مواجه می‌شوند. این خسارات می‌تواند ناشی از آسیب به تجهیزات یا توقف فرآیندهای تولیدی باشد که جبران آن‌ها هزینه‌های هنگفتی به همراه دارد. حتی پیش از بروز ناترازی کنونی، برخی از این صنایع به دلیل احتمال قطعی‌های غیرمنتظره در شبکه، نیروگاه‌های اضطراری احداث کرده بودند تا در صورت بروز مشکل، از آسیب‌های سنگین جلوگیری کنند. بنابراین، صنایعی که فرآیندهای تولیدی آن‌ها به مواد مذاب یا تجهیزات حساس وابسته است، به نیروگاه‌های داخلی نیاز مبرم دارند تا در مواقع قطعی برق، از خسارات مالی و تولیدی جلوگیری کنند.

عملکرد وزارت نیرو در تأمین برق صنایع و مدیریت

ناترازی انرژی چگونه ارزیابی می‌شود و چه عواملی در این ناکامی نقش داشته‌اند؟

قطع برق هر مشترک، اعم از خانگی یا صنعتی، نشان‌دهنده ناتوانی وزارت نیرو در انجام تکالیف قانونی خود در تأمین برق پایدار است. یکی از دلایل اصلی این ناکامی، عدم جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق برای بخش خصوصی است. در سال‌های گذشته، قرار بود بخش خصوصی نقش اصلی در احداث نیروگاه‌ها و تولید برق داشته باشد، اما به دلیل عدم پرداخت به‌موقع مطالبات مالی تولیدکنندگان برق توسط دولت، بسیاری از سرمایه‌گذاران با مشکلات مالی مواجه شده‌اند. برخی از این تولیدکنندگان که وام‌های ارزی سنگین برای احداث نیروگاه دریافت کرده بودند، به دلیل تأخیر در دریافت مطالبات و نوسانات شدید نرخ ارز، به بدهکاران بانکی تبدیل شدند. این وضعیت، تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری

در احداث نیروگاه‌های جدید را به‌شدت کاهش داده است. از سوی دیگر، وزارت نیرو نیز منابع مالی کافی برای توسعه زیرساخت‌های تولید برق در اختیار ندارد. نتیجه این مشکلات، ناترازی کنونی در تولید و عرضه برق است که هزینه‌های آن بسیار سنگین‌تر از هزینه احداث به‌موقع نیروگاه‌ها بوده است. علاوه بر این، ناگامی وزارت نفت در تأمین سوخت موردنیاز نیروگاه‌ها، به‌ویژه در زمستان گذشته که مصرف برق معمولاً کمتر است، به تشدید این ناترازی دامن زده است. این موضوع نشان‌دهنده نیاز به هماهنگی بیشتر بین وزارتخانه‌های نیرو و نفت و بازنگری در سیاست‌های کلان انرژی کشور است.

عضو کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره خاموشی صنایع کشور عنوان کرد ناکامی وزارت نیرو در تأمین برق صنایع

خود به برق تأمین کنند. اما بسیاری از صنایع به دلایل مختلف، از جمله محدودیت‌های مالی، فنی یا نبود زیرساخت‌های لازم، نتوانسته‌اند چنین اقدامی انجام دهند. این واحدها اکنون مجبور

به تحمل قطعی‌های برق هستند.

برخی از این صنایع استتلال می‌کنند که با پرداخت هزینه اشعاب برق به وزارت نیرو، این وزارتخانه موظف به تأمین برق آن‌ها است و نباید بار ناترازی موجود به‌طور کامل بر دوش صنایع قرار گیرد.
باین حال، در حال حاضر، سیاست‌های مدیریت انرژی به‌گونه‌ای است که کمبود برق عمدتاً از طریق قطع برق صنایع جبران می‌شود، هرچند قطعی‌های محدودی نیز در بخش خانگی اعمال شده است. این موضوع نشان‌دهنده نیاز به بازنگری در مسئولیت‌های

مشترک بین دولت و بخش خصوصی برای مدیریت ناترازی انرژی است.

قطعی برق چه چالش‌هایی برای صنایع ایجاد می‌کند و کدام صنایع بیشترین

کدام صنایع بیشترین آسیب را از قطعی برق متحمل می‌شوند؟

برخی از صنایع به دلیل وابستگی به برق، آسیب‌های جدی‌تری متحمل می‌شوند. صنایعی مانند فولاد، آلومینیوم و صنایع وابسته به کوره‌ها، به دلیل وابستگی به برق، آسیب‌های جدی‌تری متحمل می‌شوند.

وضعیت تأمین برق صنایع در ایران چگونه است و چه عواملی منجر به ناترازی کنونی در این حوزه شده‌است؟

در حال حاضر، به دلیل ناترازی موجود در تولید و مصرف برق، سیاست‌های مدیریت انرژی به‌گونه‌ای تنظیم شده که کمبود برق از طریق قطع برق صنایع جبران شود تا فشار کمتری بر واحدهای مسکونی وارد گردد. این رویکرد با هدف کاهش خاموشی‌های خانگی اتخاذ شده است، اما تأثیرات منفی قابل توجهی بر صنایع داشته است. برخی از واحدهای صنعتی، بر اساس برنامه‌ریزی‌های قبلی، اقدام به احداث نیروگاه‌های اختصاصی کرده‌اند تا در مواقع قطعی برق بتوانند تولید خود را ادامه دهند. با این حال، بسیاری از صنایع به دلایل مختلف از جمله محدودیت‌های مالی یا زیرساختی، فاقد چنین امکاناتی هستند و ناچار به تحمل خاموشی‌ها می‌شوند. این وضعیت نشان‌دهنده عدم توازن در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بلندمدت برای تأمین پایدار برق صنایع است.

با توجه به پیش‌بینی‌های قبلی در مورد ناترازی انرژی، چرا برخی واحدهای صنعتی برای تأمین برق خود اقدام مؤثری انجام نداده‌اند؟ آیا این مسئولیت تنها بر عهده وزارت نیرو است؟

با توجه به پیش‌بینی‌های قبلی در مورد ناترازی انرژی، برخی از واحدهای صنعتی که از توانایی مالی و زیرساختی برخوردار بودند، اقدام به احداث نیروگاه‌های اختصاصی کرده‌اند تا نیاز

ناترازی انرژی در کشور، به‌ویژه در حوزه تأمین برق، به یکی از چالش‌های اساسی اقتصاد و به‌خصوص حوزه صنعت کشور تبدیل شده است. این مشکل نه‌تنها بر زندگی روزمره شهروندان تأثیر می‌گذارد، بلکه صنایع، به‌عنوان موتور محرک اقتصاد، را با مشکلات جدی مواجه کرده است. قطع برق صنایع به دلیل کمبود تولید و ناترازی در عرضه و تقاضای انرژی، خسارات مالی قابل توجهی به همراه دارد و تولید را در بخش‌های کلیدی مانند فولاد و آلومینیوم مختل می‌کند. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، در سال ۲۰۲۴، کشورهای توسعه‌یافته با سرمایه‌گذاری‌های کلان در زیرساخت‌های انرژی تجدیدپذیر و مدیریت بهینه شبکه، ناترازی برق را به حداقل رسانده‌اند، در حالی که ایران همچنان با کمبود سرمایه‌گذاری در تولید

برق و مشکلات تأمین سوخت نیروگاه‌ها مواجه است. این ناترازی نه‌تنها بهره‌وری صنایع را کاهش داده، بلکه هزینه‌های اضافی برای جبران خسارات ناشی از قطعی‌های ناگهانی برق را به بخش خصوصی تحمیل کرده است. در مقایسه با میانگین جهانی، ایران در شاخص پایداری تأمین انرژی رتبه پایینی دارد که نشان‌دهنده ضرورت بازنگری در سیاست‌های انرژی است. در این خصوص، گفت‌وگویی با محمدعلی وحدتی، عضو کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران و عضو هیات‌مدیره سندگای شرکت‌های تولیدکننده برق، انجام دادیم که در ادامه می‌آید.

در ادامه، به بررسی چالش‌های اصلی در تأمین برق صنایع و راهکارهای پیشنهادی می‌پردازیم.

مسیر ترامپ آتش روابط مسکو-باکورا شعله‌ور می‌کند؟

با انعقاد توافقنامه صلح در واشنگتن و اجاره ۹۹ ساله کریدور زنگرور به یک شرکت آمریکایی، عملاً نفوذ مسکو در قفقاز به پایین‌ترین سطح خود خواهد رسید و این امر می‌تواند روابط باکو و مسکورا وارد دوره جدیدی از تنش کند.

به گزارش اقتصاد معاصر؛ بدون تردید ۱۸ اگوست نقطه عطف مهمی برای ایران، قفقاز و حتی جهان محسوب می‌شود که بر اساس آن، دو کشور جمهوری آذربایجان و ارمنستان توافقنامه صلح را با میانجیگری واشنگتن و دونالد ترامپ امضا می‌کنند. اما مهمترین جنبه آن، توافق دو کشور بر سر کریدور زنگرور یا «مسیر ترامپ» است که با حضور شرکت آمریکایی اجرایی خواهد شد. این امر می‌تواند پیامدهای مهمی برای منطقه و جهان داشته باشد که بدون تردید واکنش دیگر بازیگران بزرگ مانند روسیه، چین و ایران را دربرمی‌گیرد.

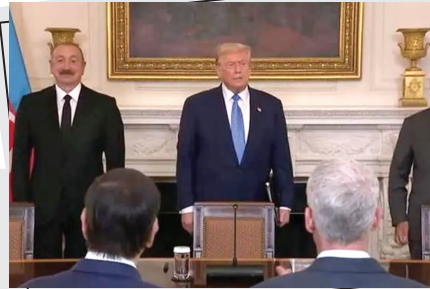
براساس توافق واشنگتن، مسیر ترامپ برای ۹۹ سال به شرکت آمریکایی واگذار می‌شود که عمدتاً برای انتقال نفت، گاز و مواد معدنی طراحی شده است. حتی روز قبل از آن، رسانه‌های باکو از ایجاد کارگروه راهبردی

با واشنگتن خبر دادند که سه حوزه مهم را پوشش خواهد داد: ابتدا اتصال منطقه‌ای که شامل انرژی، تجارت و ترانزیت می‌شود، دوم سرمایه‌گذاری اقتصادی که شامل هوش مصنوعی و زیرساخت‌های دیجیتال می‌شود و سوم نیز همکاری امنیتی که شامل فروش صنایع دفاعی و همکاری در مبارزه با تروریسم است. در واقع، همه تحولات عمده‌ای که در حال حاضر در قفقاز جنوبی در حال وقوع است، به رقابت گسترده‌تر بر سر معماری لجستیکی آینده اوراسیا گره خورده است. کنترل بر این کریدورها نه فقط نشان‌دهنده رونق اقتصادی، بلکه نفوذ سیاسی گسترده نیز است. از همین رو ورود ایالات متحده به حیاط خلوت مسکو می‌تواند رابطه آن با باکو و ایروان را متشنج کند، به طوری که نشانه‌های آن در ماه‌های گذشته نیز مشهود بود.

این عزم سیاسی باکو در سطح اظهارات باقی‌مانده، بلکه به عنوان تعهدی جدید در راهبرد چندبُعدی سیاست خارجی آذربایجان نمود یافته است. باکو از طریق ابتکارات خود در بخش انرژی، سیاست خارجی را اجرا کرده که مبتنی بر پایداری اقتصادی است. نقش‌راه جدیدی که

اخبار

اخبار

نقشه واشنگتن- تل آویو برای حذف ایران و روسیه از معادلات گازی

تحلیلگر موسسه بین‌المللی داده‌های انرژی کپلر گفت؛ پروژه زنگرور، با ارائه مسیری زمینی که مستقیم از خاک ایران عبور نمی‌کند، عملاً باعث حذف تدریجی ایران از معادلات ترانزیتی منطقه می‌شود. هرچند تأثیر مستقیم اقتصادی ندارد، اما در بلندمدت نفوذ ایران در معادلات ژئوپلیتیکی منطقه را کاهش می‌دهد.

همایون فلک‌شاهی در گفت‌وگو با ایلنا، در ارزیابی اجرای پروژه زنگرور تحت حمایت آمریکا و اسرائیل اظهار داشت؛ کریدور زنگرور بخشی از راهبرد کلان‌تری است که هدف آن افزایش اتصال آذربایجان به منطقه خودمختار نخجوان از طریق خاک ارمنستان است. اگرچه این پروژه در ظاهر یک طرح زیرساختی و حمل‌ونقلی است، اما به‌ویژه پس از جنگ اوکراین، ابعاد ژئوپلیتیکی آن پررنگ‌تر شده است.

وی با اشاره به اهداف حمایت ایالات متحده و اسرائیل از این پروژه گفت؛ کاهش نفوذ ایران در منطقه، مقابله با تسلط سنتی روسیه بر مسیرهای ترانزیتی منطقه و تقویت استقلال اقتصادی و ژئوپلیتیکی آذربایجان از جمله اهدافی است که واشنگتن و تل‌آویو به دنبال آن هستند.

تلاش اروپا در زنگرور

تحلیلگر موسسه بین‌المللی داده‌های انرژی کپلر تصریح کرد؛ اگرچه فعلاً هیچ برنامه قطعی برای احداث خط لوله گاز از طریق این کریدور وجود ندارد، اما تحلیلگران استراتژیک به‌ویژه با توجه به تلاش‌های اروپا برای تنوع بخشی به منابع انرژی خود؛ به طور فزاینده‌ای از امکان استفاده انرژی محور از این مسیر صحبت می‌کنند،

تلاش اروپا در زنگرور؛ تغییر معنادر مسیر انرژی با پروژه‌های نامدید فلک‌شاهی گفت؛ آذربایجان در حال حاضر حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیارد مترمکعب در سال گاز به اروپا صادر می‌کند که از طریق کریدور گازی جنوبی که شامل خطوط لوله از طریق گرجستان، ترکیه و سپس به بلغارستان، یونان، آلبانی و ایتالیا می‌رسد.

این زیرساخت‌ها در حال حاضر با نرخ بهره‌برداری حدود ۸۰ درصدی فعالیت می‌کنند. اگر کریدور زنگرور بتواند در آینده زمینه‌ساز احداث یک خط لوله جدید شود که نخجوان را به TANAP در ترکیه متصل کند، آنگاه می‌توان از یک تغییر معنادار در مسیر انرژی سخن گفت.

اما بدون چنین سرمایه‌گذاری‌هایی، تأثیر این پروژه بیشتر سیاسی و نمادین خواهد بود تا عملیاتی.

سرنوشت منابع ایرانی خزر

وی درباره تأثیر اجرای این پروژه بر برداشت از منابع هیدروکربوری خزر و همچنین نقش و حضور ایران در منابع خزر خاطرنشان کرد؛ از نظر فنی، پروژه زنگرور تأثیر مستقیمی بر میداین نفت و گاز خزر نخواهد داشت، زیرا آذربایجان پیش از این هم مسیرهای صادراتی مؤثری در اختیار داشته است اما در سطح ژئوپلیتیکی، پیامدهای مهم‌تری دارد.

ایران در حال حاضر هیچ تولید نفت و گازی از دریای خزر ندارد و چه از طریق خط لوله و چه از طریق LNG؛ گازی به اروپا صادر نمی‌کند بنابراین، ایجاد یا تقویت مسیرهایی که از خاک ایران عبور نمی‌کنند، عملاً جایگاه تهران را به عنوان یک کشور ترانزیتی تضعیف کرده و از بازی‌های کلان زیرساختی منطقه کنار می‌زند.

از حذف روسیه تا گاز آتری در خطوط لوله اروپا

تحلیلگر موسسه بین‌المللی داده‌های انرژی کپلر درباره انتفاع اروپا از پروژه زنگرور توضیح داد؛ هدف اعلام‌شده اتحادیه اروپا، قطع کامل واردات گاز از روسیه تا سال ۲۰۲۷ است؛ بنابراین هرگزینیه‌ای برای تنوع بخشی به منابع انرژی مورد استقبال قرار می‌گیرد. آذربایجان هم در سال‌های اخیر به عنوان یک شریک قابل اتکا در زمینه گاز طبیعی ظاهر شده است.

باین حال، باید توجه داشت که خط لوله TANAP که گاز آذربایجان را به اروپا منتقل می‌کند، هم‌اکنون تقریباً با ظرفیت کامل کار می‌کند. اتصال نخجوان به این خط لوله نیازمند سرمایه‌گذاری هنگفت، هماهنگی فنی و عبور از چالش‌های حقوقی و سیاسی است. در نتیجه، بدون توسعه زیرساخت‌های جدید، منافع اروپا از این پروژه بیشتر سیاسی و ژئوپلیتیکی خواهد بود تا فیزیکی و حجمی.

حذف تدریجی ایران از معادلات ترانزیتی

وی در ادامه به تأثیر اجرای زنگرور بر مسیرهای نفتی و گازی ایران خاطرنشان کرد؛ ایران به بازار انرژی اروپا متصل نیست و هیچ خط لوله یا تأسیسات LNG فعال برای صادرات به اروپا ندارد. خط لوله موجود به ارمنستان (خط لوله ایران-ارمنستان) ظرفیت محدودی دارد و صرفاً نیازهای منطقه‌ای را پوشش می‌دهد.

پروژه زنگرور، با ارائه مسیری زمینی که مستقیم از خاک ایران عبور نمی‌کند، عملاً باعث حذف تدریجی ایران از معادلات ترانزیتی منطقه می‌شود. هرچند تأثیر مستقیم اقتصادی ندارد، اما در بلندمدت نفوذ ایران در معادلات ژئوپلیتیکی منطقه را کاهش می‌دهد.

روابط سرد روسیه-آذربایجان

فلک‌شاهی درباره واکنش روسیه گفت؛ روسیه در ظاهر از پروژه زنگرور حمایت کرده، به‌ویژه در چارچوب توافق آتش پس سال ۲۰۲۰؛ اما در واقع، نگرانی‌های مسکو نسبت به این پروژه قابل توجه است. اگر این کریدور بتواند زمینه‌ساز انتقال انرژی شود و نقش روسیه در ترانزیت انرژی را کاهش دهد، ممکن است شاهد تغییر موضع مسکو باشیم.

افزون بر این، روابط روسیه و آذربایجان از ابتدای سال ۲۰۲۵ به این سو رو به سردی گذاشته و هرگونه نزدیکی بیشتر آذربایجان به غرب و ترکیه می‌تواند به بازنگری روسیه در مواضع کنونی اش منجر شود.

فراتر گذاشته و کریدور زنگرور را برابر با نابودی ارمنستان می‌دانند. مسکو که زمانی کارگزار امنیتی اصلی در منطقه بود، اکنون شاهد کاهش نفوذ خود بوده و همچنین هرم اقتصادای آن نیز تحت تحریم‌ها و فشارهای زمان جنگ در حال فرسایش است.

ارمنستان و آذربایجان دسترسی اقتصادی و تعامل با غرب را بر برتری سنتی مسکودر اولویت قرار داده‌اند. واشنگتن و بروکسل با ورود قفقاز جنوبی به یک پیکربندی منطقه‌ای جدید که در آن نفوذ روسیه به طور فزاینده روبه کاهش است، از نزدیک نظاره‌گر رویدادها هستند. تفاهم سه‌جانبه دیشب، نشان‌دهنده یک تغییر چشمگیر است و اینکه دو دهه پیش، چنین مسیر استراتژیک‌ی نیاز به تأیید کرملین داشت اما اکنون، با وجود مخالفت مسکو به مسیر خود ادامه می‌دهد که نقطه عطفی تاریخی در روند ژئوپلیتیکی منطقه خواهد بود.

با این وجود و به باور برخی کارشناسان، مسکو این بلندپروازی باکو و ورود ایالات

متحده در قفقاز را تحمل نخواهد کرد. برای نمونه، مسکو نزدیکی بالقوه بین علی‌اف و زلنسکی را تحریک‌آمیز دانسته و آذربایجان را به تحریک اوکراین متهم کرده است، به طوری که اخیراً رسانه‌های اوکراینی تأیید کردند که منشأ حمله به تأسیسات صادرات گاز جمهوری آذربایجان به اوکراین از روسیه بوده است.

در دوره آینده، به نظر می‌رسد بحران آذربایجان و روسیه احتمالاً عمیق‌تر شود. تمایل راهبردی آذربایجان برای تنوع بخشیدن به صادرات انرژی خود و تسریع ادغام با غرب از طریق کریدور زنگرور، نفوذ مسکو بر قفقاز جنوبی را بیش از پیش تضعیف خواهد کرد. تقویت نقش آذربایجان در کریدور میانی و دسترسی مستقیم آن به بازار انرژی اروپا از طریق اوکراین، نتایجی را به همراه خواهد داشت که ابزارهای فشار اقتصادی و ژئوپلیتیکی روسیه را خنثی می‌کند. براین اساس، احتمالاً مسکو به دنبال تشدید مکانیسم‌های فشار خود بر باکو خواهد بود. در واقع، به حاشیه‌راندن مسکو در قفقاز، بعید است که این کریدور را بپذیرد. از نظر تاریخی، مسکو نقش خود را از طریق نیروهای حافظ صلح و نظارت بر ترانزیت منطقه‌ای تضمین کرده است.

قیال کریدورهای دیگر را رمزگشایی کرد، برای نمونه این کشور از کریدور شمال-جنوب که روسیه را از طریق ایران به خلیج فارس و اقیانوس هند متصل و در عین حال وابستگی مسکو به تنگه‌های دریای سیاه ترکیه را کاهش می‌دهد، حمایت نمی‌کند. به باور کارشناسان، احتمالاً این استراتژی ژئوپلیتیکی دلیل پنهان تشدید روابط آذربایجان و روسیه است.

مسیر فعلی، ظرفیت آذربایجان را برای تبدیل شدن به یک مرکز قدرت مستقیم در قفقاز جنوبی افزایش می‌دهد. فرسایش ظرفیت میانجیگری سنتی روسیه، به‌ویژه حذف آن از مذاکرات آذربایجان-ارمنستان، باکو را به عنوان بازیگر اصلی صلح در منطقه قرار خواهد داد. یکی دیگر از پیامدهای کلیدی این تحول، توانایی آذربایجان برای به دست آوردن موقعیتی برتر در روابط خود با غرب خواهد بود.

از سوی دیگر، اقدامات اخیر دولت ارمنستان و نزدیکی به غرب به مذاق مسکو خوش نیامده و حتی انتقادات داخلی از واشینگتن را افزایش داده است. برخی از منتقدان باور دارند که توافق واشنگتن با میانجی‌گری آمریکا، چیزی جز تسلیم کامل نیست که خواسته‌های آذربایجان و ترکیه پس از جنگ ۲۰۲۰ تأیید

کریدور زنگرور کجاست؟

از عهدنامه گلستان تا استان سیونیک

کریدور زنگرور گذرگاهی استراتژیک در جنوب ارمنستان است که به نقطه‌ای حساس در رقابت‌های ایران، آذربایجان، روسیه و غرب تبدیل شده و سرنوشت آن می‌تواند معادلات قفقاز را دگرگون کند.

به گزارش خبرگزاری دانشجو، کریدور زنگرور چیست؟ این پرسشی است که این روزها در مرکز بحث‌های ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی قرار گرفته است. گذرگاهی کوچک در جنوب ارمنستان که به دلیل موقعیت خاصش، به نقطه اتصال یا تنش میان باکو، ایروان، تهران و حتی قدرت‌های جهانی تبدیل شده است. برای فهمیدن اهمیت این مسیر، باید هم به تاریخ زنگرور نگاه کنیم و هم به معادلات پیچیده امروز.

زنگرور یک منطقه تاریخی و کوهستانی در ارمنستان شرقی است. این منطقه در دامنه‌های کوه‌های زنگرور قرار دارد و امروزه بخش عمده‌آن در استان سیونیک واقع شده است.

در سال ۱۸۱۳ و پس از عهدنامه گلستان، ایران قاجار بخش‌هایی از قفقاز از جمله زنگرور را به امپراتوری روسیه واگذار کرد. در دوره اتحاد جماهیر شوروی، شهرها و روستاهای گوریس، کاپان، مغری و سیسیان در قلمرو زنگرور تحت اداره ارمنستان شوروی قرار گرفتند و از سال ۱۹۹۵ رسماً جزو استان سیونیک شدند.

این منطقه در اواخر دهه ۱۹۸۰ و با شدت گرفتن مناقشه قره‌باغ، دوباره شاهد جابه‌جایی‌های گسترده جمعیتی شد؛ ارامنه از جمهوری آذربایجان به ارمنستان آمدند و آذربایجانی‌های ساکن زنگرور و سایر مناطق ارمنستان به آذربایجان بازگستند. برای درک اهمیت امروز گذرگاه زنگرور، باید به نقشه نگاه کنیم. نخجوان، منطقه خودمختار جمهوری آذربایجان، از نظر زمینی از خاک اصلی این کشور جداست و بین ارمنستان، ایران و ترکیه محصور شده است.

پیش‌تر، آذربایجان برای ارتباط با نخجوان از جاده‌های ایران استفاده می‌کرد و بابت ترانزیت به ایران حق عبور می‌پرداخت. اما بعد از جنگ دوم قره‌باغ و توافق آتش‌بس، بند ۹ این توافق ایجاد مسیر ارتباطی میان نخجوان و خاک اصلی آذربایجان از طریق جنوب ارمنستان را مطرح کرد. این مسیر همان چیزی است که امروز به نام کریدور زنگرور شناخته می‌شود.

اختلاف اصلی: مسیر یا حاکمیت؟

ارمنستان می‌گوید با عبور آذربایجان از جاده‌هایش مشکلی ندارد، اما مخالف ایجاد یک «کریدور مستقل» است که حاکمیتش در دست باکو باشد. این منطقه پیشنهادهی، حدود ۵ کیلومتر عرض و ۴۰ کیلومتر طول دارد و اگر به آذربایجان واگذار شود، مرز ایران و ارمنستان از بین می‌رود.

برای ایران، این مرز کوتاه‌اما استراتژیک، تنها گذرگاه زمینی به ارمنستان و از آنجا به گرجستان، روسیه و اروپا است. به همین دلیل تهران بارها تأکید کرده که هیچ تغییر ژئوپلیتیکی در منطقه را نمی‌پذیرد.

مواضع بازیگران اصلی

جمهوری آذربایجان: دستیابی به مسیر مستقیم و بدون وابستگی به ایران برای اتصال با نخجوان و ترکیه.

ارمنستان: حفظ حاکمیت کامل بر استان سیونیک و جلوگیری از کاهش موقعیت استراتژیک خود البته تا قبل از توافق صلح با حضور ترامپ.

ایران: جلوگیری از حذف مرز با ارمنستان، حفظ نقش ترانزیتی و مقابله با نفوذ ترکیه و ناتو در نزدیکی مرزها.

روسیه: حمایت ظاهری از ایجاد مسیر ارتباطی برای تثبیت حضور خود در قفقاز، ولی مخالف نفوذ بیش از حد ترکیه.

آمریکا و فرانسه: استفاده از اختلافات برای گسترش روابط با ارمنستان؛ آمریکا حتی پیشنهاد اجاره ۱۰۰ ساله کریدور را مطرح کرد که پذیرفته شد.

کریدور زنگرور فقط یک راه ارتباطی نیست

از نگاه تهران، کریدور زنگرور فقط یک راه ارتباطی نیست. این گذرگاه می‌تواند توازن ژئوپلیتیکی منطقه را تغییر دهد. پس از جنگ ۱۲ روزه ایران و رژیم اسرائیل، نگرانی‌ها نسبت به حضور بازیگران غیردوست در مرزهای شمالی افزایش یافته است. مقامات ایرانی هشدار داده‌اند که برخی عملیات‌های پهبادی علیه ایران از خاک یا آسمان آذربایجان انجام شده و ایجاد این کریدور می‌تواند چنین تهدیدهایی را تسهیل کند.

در استان سیونیک، بحث کریدور به معنای واقعی کلمه به خانه و مزرعه مردم رسیده است. کشاورزان نگران از دست دادن زمین‌هایشان در مسیر احتمالی هستند. رانندگان محلی بیم دارند که جاده‌هایشان تحت کنترل نیروهای خارجی برود.

در روستاهای مرزی ایران، مردم هم نگرانند که در صورت تغییر مرز، تجارت و دادوستد با ارمنستان محدود شود. برای بسیاری از این خانواده‌ها، بازارچه‌های مرزی منبع مهم درآمد است.

آینده گذرگاه زنگرور: صلح یا تشدید تنش؟

با ایستادگی ارمنستان بر سر حاکمیت سیونیک، بافشاری آذربایجان برای ایجاد کریدور، و مخالفت قاطع ایران با هرگونه تغییر مرزی، حل این مناقشه کار ساده‌ای نیست. روسیه و آمریکا نیز هر کدام با اهداف خاص خود در این بازی حضور دارند.

اینکه آیا گذرگاه زنگرور به «چهارراه صلح» تبدیل می‌شود یا به نقطه‌ای برای تشدید رقابت‌ها، به تصمیمات آینده این بازیگران بستگی دارد. برای پاسخ به این پرسش که کریدور زنگرور چیست، باید گفت این گذرگاه کوچک در جنوب ارمنستان، گردای است که تاریخ، جغرافیا، امنیت و رقابت قدرت‌ها را به هم پیوند می‌زند. زنگرور امروز فقط یک نام روی نقشه نیست؛ بلکه نمادی از رقابت‌های بزرگ است که از کوه‌های قفقاز تا پایتخت‌های جهان امتداد دارد.

■ **دوشنبه ۲۰ مرداد ۱۴۰۴** ■ ۱۷ صفر ۱۴۴۷ ■ ۱۱ August ۲۰۲۵ ■ سال اول ■ شماره ۲۴۹

■ **چاپخانه: صمیم** ■ **تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲** ■ **روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۹۰۶۹**

■ **کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸** ■ **آدرس: خیابان آزادی – چهارراه فرصت – پلاک ۹۸ – طبقه ۶**

نان آزادپز هم گران می‌شود

گزارش

هفته گذشته برای دومین بار نان با آرد یارانه‌ای در دولت

پزشکیان گران شد به طوری که قیمت نان لواش که به‌صرف‌ترین نوع نان است به ۱۲۰۰ تومان رسید که نسبت به قیمت پایان دولت سیزدهم (۵۰۰ تومان) ۱۸۰ درصد نشان می‌دهد.

اما این پایان کار گرانی نان در دولت پزشکیان نیست چراکه قرار است نان‌های آزادپز هم به زودی گران شود. در همین زمینه عضو اصلی کارگروه تنظیم بازار استانداری تهران درباره نرخ نهایی نان‌های آردپز گفت: آنالیز قیمت از سوی اتحادیه نانوایان سنتی به معاونت اقتصادی استانداری ارسال شده اما هنوز تأیید یارنده نشده است. به گزارش مهر، نرخ نان نانوایان آردپز یک بار در دی‌بهشت افزایش یافت. در گاهی دیگر قرار بود تا پایان هفته گذشته نرخ‌های جدید از سوی معاونت اقتصادی استانداری تهران ابلاغ شود که هنوز اعلام رسمی نشده است.

حمیدرضا ستگار، عضو اصلی کارگروه تنظیم بازار استانداری تهران درباره نرخ نهایی نانوایی‌های سنتی آردپز به خبرنگار مهر گفت: آنالیز قیمت‌ها از سوی اتحادیه نانوایان سنتی انجام و این نرخ‌ها به معاونت اقتصادی استانداری تهران ارسال شده است. وی افزود: هنوز این قیمت‌ها از سوی استانداری نه تأیید و نه رد شده است. اعلام رسمی قیمت جدید نان‌های نانوایی‌های آزادپز باید از سوی استانداری انجام شود.

به گفته این مسئول صنفی حدود ۹۵ هزار نانوایی سنتی با آرد یارانه‌ای (کیسه‌رزد) و نزدیک به ۸ هزار نانوایی سنتی آردپز کیسه (آبی) در کشور فعالیت دارند.

نقدی بر اصلاح ساختار سازمان حفظ نباتات

خطرات ناشی از تغییرات اقلیمی

تغییرات اقلیمی و افزایش دما، تغییر در الگوهای بارش و افزایش خشکسالی، تهدیدهای جدی برای امنیت غذایی و کشاورزی در ایران محسوب می‌شود.

مصبوه جدید ساختار وزارت جهاد کشاورزی بدون مشورت سازمان حفظ نباتات، معایر قوانین و تهدیدی برای امنیت زستی و صادرات کشور است. این یادداشت به قلم یکی از خود مدیران وزارت جهاد کشاورزی به نقد پیامدهای اصلاح ساختاری می‌پردازد.

بر اساس مصوبه اخیر شورای عالی اداری تحت عنوان «سند مأموریت، وظایف اساسی و الزامات اصلاح ساختار کلان وزارت جهاد کشاورزی»، یکی از مدیران این وزارتخانه یادداشتی در اختیار تسنیم قرارداد که مشروح آن در ادامه آمده است.

مصوبه شورای عالی اداری به‌ویژه در بخش‌هایی که به سازمان حفظ نباتات کشور مربوط می‌شود، موحی از نگرانی عمیق بین کارشناسان و مدیران این بخش برانگیخته است.

به نظر می‌رسد برخی از بندهای این مصوبه، بدون توجه کافی به مأموریت‌ها و الزامات قانونی و بین‌المللی سازمان حفظ نباتات و صرفاً با در نظر گرفتن نگرشی محدود و ناقص تدوین شده‌اند.

بررسی چند محور اساسی در این خصوص ضروری است:

***ابهام و نارسایی حقوقی و قانونی**

اولاً، طبق قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی (مصوب ۱۳۹۲)، حفظ انسجام، تمرکز و یکپارچگی سیاست‌گذاری و اجرا در حوزه‌های کلیدی همچون حفظ نباتات، یک اصل راهبردی است. حذف یا تضعیف این سازمان برخلاف نص صریح قانون و منجر به سردرگمی ساختاری و مدیریتی در سیاست‌های اجرایی می‌شود.

بر مبنای قانون مدیریت خدمات کشوری (مواد ۲۹ و ۳۰)، هرگونه تغییر ساختاری باید با تحلیل دقیق وظایف حاکمیتی، تخصصی و اجرایی همراه باشد. متأسفانه در این مصوبه، بلکه تحلیل مغفول مانده و تنها به برخی وظایف جزئی اشاره شده است.

اصل ۷۵ قانون اساسی به صراحت طرح‌هایی که موجب بار مالی می‌شوند یا ساختارها را دگرگون می‌کند، مشروط به تعیین منابع مالی و تأیید مجلس شورای اسلامی نموده است. نبود شفافیت در بررسی‌های کارشناسی، ارزیابی بودجه‌ای و تصویب سریع این مصوبه قابل تأمل است.

بر اساس اعلام مسئولان سازمان حفظ نباتات، این که در تمام روند تصمیم‌سازی و تصویب این مصوبه، هیچ‌گونه نظرو مشورت کارشناسی و از سازمان حفظ نباتات اخذ نشده، بلکه به صورت پنهانی و چراغ خاموش، اقدام به حذف مهم‌ترین سازمانی کردند که امنیت زستی کشور را بر عهده دارد. این رویکرد که حتی نم آینده‌ای از سازمان به جلسات دعوت نشد و به صورت خودسرانه سازمان را منحل کردند، بزرگ‌ترین

■ **دوشنبه ۲۰ مرداد ۱۴۰۴** ■ ۱۷ صفر ۱۴۴۷ ■ ۱۱ August ۲۰۲۵ ■ سال اول ■ شماره ۲۴۹

■ **چاپخانه: صمیم** ■ **تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲** ■ **روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۹۰۶۹**

■ **کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸** ■ **آدرس: خیابان آزادی – چهارراه فرصت – پلاک ۹۸ – طبقه ۶**

تعیین قیمت نان است. نرخ‌ها در استان‌ها و شهرستان‌ها متفاوت و با نلرات استانداران است و اجرای مصوبات به طور یکنواخت انجام نمی‌شود. این ناهماهنگی، نه فقط باعث سردرگمی مصرف‌کنندگان شده، بلکه کار نظارت و کنترل بازار را نیز دشوار کرده است؛ به‌ویژه تفاوت میان قیمت‌های رسمی و قیمت‌های اعمال‌شده در برخی نانوایی‌ها، اعتماد عمومی را نسبت به نظام قیمت‌گذاری تضعیف کرده است.

قیمت نان: بهایی که مردم و نانوایان هم از آن کلاه‌مندانند

نان به عنوان اصلی‌ترین کالای سبد غذایی خانوار ایرانی، امروز در کانون چالش‌های قیمتی قرار گرفته است؛ مردم و نانوایان هم‌زمان از قیمت این کالا رضایت ندارند، گرانی نان نه فقط بر هزینه خانوار خصوصاً اقشار کم‌تر برخوردار اثرگذار است، بلکه ممکن است به تدریج به تهدید امنیت غذایی تبدیل شود از سوی دیگر همین قیمت هم اقتضای نانوایی را تأمین نمی‌کند.

مصرف سرانه بالای نان در ایران موجب شده است هر تغییر در قیمت آن مستقیماً بر زندگی میلیون‌ها نفر خصوصاً از اقشار کمتر برخوردار اثر بگذارد. در شرایطی که سهم قابل توجهی از هزینه خوراک خانوارهای کم‌درآمد به نان اختصاص می‌یابد، افزایش بهای این محصول به معنای کاهش قدرت خرید و تغییر الگوی مصرف است؛ تغییری که در بلندمدت می‌تواند کیفیت تغذیه و سلامت عمومی را تحت تأثیر قرار دهد.

با این حال بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش قیمت نان نتیجه مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی و ساختاری است. کاهش یا حذف بخشی از یارانه آرد، رشد مواد تورم‌زا، افزایش هزینه‌های تولید شامل اجاره‌بها، حقوق کارگران، بیمه، انرژی و مواد اولیه مانند خمیرمایه، همگی فشار مضاعفی بر قیمت تمام‌شده وارد کرده‌اند. علاوه بر این، سیاست‌های چندنرخ‌ و تأخیر در پرداخت کمک‌هزینه‌ها به نانوایان، فضای نامطمئنی برای تولید ایجاد کرده و مواجهه شده‌اند.

این در حالی است که تعیین دستوری قیمت نان بدون در نظر گرفتن واقعیات اقتصادی، موجب شکل‌گیری شکاف میان قیمت مصوب و هزینه

ابهامات در نظام قیمت‌گذاری

یکی از مهم‌ترین چالش‌های کنونی، نبود شفافیت در فرآیند

واقعی تولید شده است. این شکاف، علاوه بر ایجاد زمینه برای

گران‌فروشی یا کاهش کیفیت، باعث می‌شود بخشی از نانوایان به فروش آرد یا نان در بازار غیررسمی روی آورند. چنین رفتاری که ریشه در عدم تناسب قیمت با هزینه‌ها دارد، می‌تواند شبکه توزیع نان یارانه‌ای را دچار اختلال کند و سهم دهک‌های پایین از این یارانه را کاهش دهد.

نقش نا کافی نظارت

هرچند شماره‌های اعلام گزارش تخلفات در سراسر کشور فعال است اما تجربه مردم و بازار نشان می‌دهد پیگیری و برخورد مؤثر یا گران‌فروشی یا کم‌فروشی، به‌ویژه در کلان شهرها، کافی نیست. ضعف در هماهنگی میان نهادهای نظارتی و تعدد مسئولان در این حوزه، روند کنترل بازار را کند کرده و اجرای مصوبات را با چالش مواجه ساخته است.

یارانه آرد و نان یکی از بزرگ‌ترین اقلام حمایتی دولت است اما نحوه تخصیص و مدیریت آن بارها مورد انتقاد کارشناسان قرار گرفته است. در بسیاری از موارد، این یارانه به‌طور کامل به مصرف‌کننده نهایی منتقل نمی‌شود و بخشی از آن در فرآیند تولید و توزیع هدر می‌رود. بهبود بهره‌وری در زنجیره تولید و ایجاد سازوکارهای نظارتی شفاف، می‌تواند از انحراف منابع جلوگیری و اثرگذاری یارانه را افزایش دهد.

در همین راستا بسیاری از نانوایان از طریقه توزیع آرد یارانه‌ای ناراضی هستند و برخی نانوایان مدعی شده‌اند که اخیراً روند توزیع آرد با مشکل مواجه شده و گاه حتی عرضه صورت نمی‌گیرد.

ضرورت بازنگری در سیاست‌ها

گرانی نان را نمی‌توان فقط به یک عامل محدود کرد. ترکیب تورم ساختاری، سیاست‌های یارانه‌ای ناکارآمد، ضعف نظارت و هزینه‌های رو به رشد تولید، موجب شده این کالای استراتژیک در معرض بی‌ثباتی قیمتی قرار گیرد.

برای مهار این روند، سیاست‌گذاران ناگزیرند از یک رویکرد جامع استفاده کنند که شامل بازنگری در نظام قیمت‌گذاری، پرداخت به‌موقع حمایت‌ها، حذف سازوکارهای ناکارآمد و تقویت نقش اتحادیه‌های صنفی در تعیین نرخ‌ها باشد. زیرا افزایش قیمت نان فقط یک مسئله اقتصادی نیست، بلکه پیامدهای اجتماعی قابل توجهی نیز دارد.

در دهک‌های پایین درآمدی، نان بخش عمده‌ای از کالری روزانه را تأمین می‌کند. هرگونه کاهش دسترسی یا افت کیفیت این محصول، به‌طور مستقیم بر امنیت

غذایی، سلامت عمومی و حتی آرامش اجتماعی تأثیر می‌گذارد.

این اثرات می‌تواند به شکل‌گیری نارضایتی و فشار بر سایر حوزه‌های اقتصادی و سیاسی منجر شود.

در مجموع، بازار نان ایران امروز در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است. از یک سو دولت تلاش دارد

با کنترل قیمت، دسترسی اقشار کم‌درآمد را حفظ کند و از سوی دیگر تولیدکنندگان برای بقا در برابر هزینه‌های رو به افزایش مقاومت می‌کنند.

بدون اصلاح ساختار یارانه، شفاف‌سازی قیمت‌گذاری و ایجاد انگیزه اقتصادی برای تولیدکنندگان، این شکاف عمیق‌تر خواهد شد.

گذرگاهی برای کاهش نفوذ اقتصادی ایران در منطقه

کریدور زنگرور، مسیری استراتژیک و پرشت در قلب قفقاز جنوبی است که این روزها بیش از هر زمان دیگری به کانون توجه سیاسی و اقتصادی منطقه تبدیل شده است. راه‌اندازی این گذرگاه می‌تواند جایگاه ایران در ترانزیت کالا و انرژی در خاورمیانه را به شدت به چالش بکشد و معادلات نفوذ اقتصادی و سیاسی در منطقه را تغییر دهد.

نفوذ اقتصادی ایران در خاورمیانه طی سال‌های بی‌درپی، به‌ویژه بعد از اعمال تحریم‌ها که فشارهای زیادی روی کشور وارد کرد، به‌طور چشمگیری افزایش یافت. با وجود این فراز و نشیب‌ها، ایران توانست نقش مهمی در اقتصاد منطقه ایفا کند و همچنان در بازارهای مختلف منطقه تأثیرگذار باقی بماند. اما هر چند سال یک‌بار، چالش‌های جدیدی برای مسیر انتقال کالاها از ایران به کشورهای مورد هدف ایجاد می‌شود. یکی از این چالش‌ها که به تازگی مسئله‌آن پرزنگ‌تر شده، ایجاد «کریدور زنگرور» است.

کریدور زنگرور کجا قرار دارد؟

کریدور زنگرور یک مسیر ترانزیتی جدید و بسیار بااهمیت در منطقه قفقاز جنوبی است که اتفاقاً اسم آن نیز از منطقه زنگرور گرفته شده است. این منطقه در جنوب شرقی ارمنستان قرار دارد و مرز مشترک نیز با آذربایجان و ایران دارد. کریدور زنگرور قدمتی تاریخی دارد، چراکه همیشه این مسیر راه ارتباطی مهمی بین شمال و جنوب قفقاز بوده، اما حالا با توجه به تحولات سیاسی و جنگ‌های اخیر، دمووریت به توجه‌ها به آن جلب شده است.

ماجرا این کریدور چیست؟

کریدور زنگرور (Zangezur Corridor) یک مسیر ترانزیتی پیشنهادی است که جمهوری آذربایجان و ترکیه به دنبال ایجاد آن هستند و موضوعش به منطقه‌ای در جنوب ارمنستان (استان سیونیک) برمی‌گردد. ماجرا این است که بعد از جنگ ۲۰۲۰ قره‌باغ و توافق آتش‌بس، بندی در توافق بود که می‌گفت باید ارتباط ترانزیتی بین جمهوری آذربایجان و نخجوان (منطقه خودمختار در جمهوری آذربایجان) برقرار شود. باکو، پایتخت آذربایجان، و آنکارا، پایتخت ترکیه، این بند را طوری تفسیر می‌کنند که یک کریدور ویژه ایجاد شود که کنترل و امنیتش دست ارمنستان نباشد، بلکه عملاً به صورت مستقیم تحت نفوذ آذربایجان و ترکیه باشد؛ به بیان ساده‌تر، این دو کشور قصد دارند کریدور زنگرور طوری مدیریت شود که ارمنستان نتواند در آن دخالت یا کنترل داشته باشد و قدرت اصلی کنترل مسیر به دست آذربایجان و ترکیه باشد. هدف اصلی کریدور زنگرور این است که یک راه مستقیم و سریع برای انتقال کالا و انرژی از آذربایجان به نخجوان و ترکیه را برپه‌اندازد؛ اینکه مسیر از خاک ایران یا ارمنستان عبور کند، ایجاد کرده باشد. به عبارت ساده‌تر، این کریدور قصد دارد دست ایران را از کنترل ترانزیت منطقه کوتاه کرده و به آذربایجان و ترکیه قدرت و نفوذ بیشتری در این مسیر بدهد.